ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱՎԱՃԱՌ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱՎԱՃԱՌ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ

նենք որ թէ՛ արքունիքը և թէ՛ Պատրիարքը միեւնոյն աղանդին պատկանող անձեր կ'ըլլան։ Այն է Յովհաննէս կամ Յաննէս (833-842) Պատրիարքի օրով, որ պատկերամարտութեան յարած էր։ Մանուէլ զօրավար ծանր հիւանդութեան մը միջոցին խօսք տուած էր առողջանալու պարագային վերցնել այս վէճը, և առողջանալով Թագուհիին սահմամբ հրովարտակ մը հանեց, որով Յաննէս պաշտօնանկ կ'ըլլար, և տեղը կը կարգուէր Պատրիարք Մեթոդիոսը (842-847), որ 5 տարի այս պաշտօնը վարելէ յետոյ վախճանեցաւ և իրեն յաջորդեց Իգնատիոս (847-858)) որ Միքայել կայսեր որդին էր, սրբակրօն և հեզահոգի մարդ մը։ Ասիկա այդպիսի արգասաւորութեան մը չհանդուրժելով, Եկեղեցւոյ հաղորդակցութենէն զրկեց ազգականները, որոնք կայսեր դիմեցին։ Միքայել Գ. պաշտօնէն զրկեց զինքը և անոր տեղը կարգեց իր քարտուղարը Փոտ (Փոթիոս Բոտիոս Բոդուրիոս) որ վեց օրուան մէջ մինչեւ պատրիարքութեան բարձրացաւ (858)։ (5)

(Շարունակելի) ԱՐՇԱԿ Ա. ԱԼՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻՈ-ԹՐԱՆՍՎԱԼԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.— Հանրային կոմիտէ Անգլիոյ մէջ — Միս Հօպհաուզի հրատարակած տեղեկագիրները՝ Հարաւ. Ափրիկէի մէջ Պոէր պատսպարեալներու ենթարկուած անուր կացութեան վրայ, բաւական յուզում պատճառած են Անգլիոյ մասնաւորապէս գաւառային կեդրոններուն մէջ, ուր քարոզիչները սկսեր են եկեղեցիներու բեմէն ձայն բարձրացընել Հարաւ. Ափրիկէի մէջ տեղի ունեցած խրոզութիւններուն դէմ։ Այսպէս, Կալլէսի երկրին մէկ քաղաքին մէջ մկրտչական քարոզիչ մը իր քարոզին մէջ ըսեր է. «Ագարակներու այրուիլը, և բանտ-բանակատեղներ զանուիլը անհրաժեշտ է թերեւս յաղթութեան համար, բայց լաւագոյն է յաղթուիլ, քան թէ այս կերպով յաղթել։ Ոչ ոք կարող է արդարացնել Քրիստոնեայ ազգ մը՝ իր այս ընթացքին համար, ոչ ալ Քրիստոնեայ նախարար մը՝ որ չի համարձակիր հրապարակաւ ծանուցանել այս վայրագութիւնները։» Քօրմակի մէջ հովիւ մը ըսեր է. «Ձեզի համար դիւրին է հաւատալ Յիսուս Քրիստոսի, բայց տարբեր դժուարին է այն խեղճ մայրերուն և աղջիկներուն համար, որոնց ամուսինը կամ հայրը կը մեռնի պարտաճանաչութեան ճամբուն մէջ, և որոնց բնակարանները մոխիր դարձած են։ Հալածուողներով աղջիկներ կը մեռնին հոն։ Բոլոր Անգլիացի մայրերը պէտք է կարդան Միս Հօպհաուզի տեղեկագիրը, Պոէր կիներու այդ բանակատեղներուն մէջ անցուցած կեանքին վրայ։ Անոնք արժանի են ամբողջ Քրիստոնէութեան աղօթքին։»

Բայց պէտք է գիտնալ թէ միայն Պոէրները չեն տառապողները։ Անգլիացիներն ալ իրենց տառապանքի բաժինը ունին։ Հարաւ. Ափրիկէի Անգլ. հիւանդանոցներուն մէջ պաշտօն ունեցող վիրաբոյժ մը՝ Անգլիա դառնալուն անուր կերպով կը նկարագրէ այդ հիւանդանոցներուն վիճակը, և կ'ըսէ թէ այդ հիւանդանոցներու քննիչ յանձնախումբը լուրջ քննութիւն մը չկատարեց, և մասնաւոր ջանք մը ըրաւ՝ վարդի գոյներով ներկայացնելու այդ հիւանդանոցի վիճակը։

Լոնտոնի իրիկուան թերթ մըն ալ Էքօ, իր անօրէնը փոխուելու առթիւ նոր յայտարարութիւն մը կը հրատարակէ, որով կ'ըսէ թէ իր նշանաբանն է մարդասիրութիւնը։ Էքօ ի վերջոյ կը յարէ.— «Արտաքին խնդիրներու մասին Էքօ պիտի չտրուանկէ խնդիրները դիւանագիտական հաշտարար եղանակով կարգադրելու գաղափարին ի նպաստ գործել, և ի վեր պիտի հանէ սա գաղափարը թէ Թրանսվալի և այլ կառավարութեանց իրաւունքները բացարձակ կերպով յարգելը շատ աւելի օգտակար է անգլիական կայսրութեան զօրութիւնը պահպանելու և աճեցնելու համար, քան կայսերական անունը կրող սկզբունքները՝ այնպէս ինչպէս կը հասկնայ կառավարութիւնը»։ Հէրպերդ Սբէնսըրի, Ֆրետէրիք Հարրիսընի, Լէոնարդ Քօրթնիի նման անձնաւորութիւններ իրենց համախոհութիւնը յայտնած են անգլիական թերթին այս յայտարարութեան։ Ամրագրական յօդուածի մը մէջ Էքօ կը բողոքէ նաև այժմ իրաւունքին դէմ։ Բուռն լեզուով կը խօսի անոնց դէմ որ կ'ըսեն. «Միլիոն մը ունիմ. կրնա՞մ հանդուրժել որ միայն 30 շիլլին ունեցող մը ինծի դիմադրէ։ Հարիւր հազար զօրք և 200 թնդանօթ կրնամ զրկել. Պէ՞տք է որ հանդուրժեմ ընդդիմութեանը անոր 5000 զօրք և 10 թնդանօթ միայն կրնայ մէջտեղ հանել։» Անգլիական այս թերթը կը բողոքէ Պոէր պատգամաւորներու մասին բանուած քաղաքականութեան դէմ։ Ամբողջ յօդուածը այս զգացումներով առոգուած է, ինչ որ հազուադէպ է Անգլիոյ մէջ։

—Հարաւ. Ափրիկէի մէջ գաղթականներ հաստատելու համար կազմուած յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը ներկայացուցեր է անգլ. կառավարութեան։ Յանձնաժողովը կ'ըսէ թէ անհրաժեշտ է բաւական թուով Անգլիացի հողագործ գաղթականներ զրկել Թրանսվալ և Օրանժ, որպէս զի այլ ժամանակ Պոէրները խղդուին հաստատուելիք հաստատներու մեծ հոսանքին մէջ։ Ասիկա շատ դիւրին գործ մըն է Յանձնաժողովին կարծիքով։ Կ'առաջարկուի նաև մասնաւոր գրասենեակ մը հաստատել, որուն կեդրոնը պիտի ըլլայ Թրանսվալ, և որ մասնաճիւղ մը պիտի ունենայ Պլօէմֆոնդէյնի մէջ։ Այս գրասենեակը պիտի վարէ հողերը գնելու, գաղթականներ ընտրելու, մասնաւոր վարկեր յանձնելու արջառներ և երկրագործական գործիքներ գնելու գործերը։

ԱՆԳԼԻՈՅ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք երեքշաբթի օրը ծանուցեր է Արհեստաւորին թէ Քօրբրայնի մէջ 1000-2000 զինուած Պոէրներ միայն կան, և թէ Հարաւ. Ափրիկեան պատերազմին համար շաբաթը իբր 1,250,000 ստերլին ծախք կ'ըլլայ։

ՀԱԿԱԿՂԵՐԱԿԱՆ ՑՈՅՑԵՐԸ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ.— Վալէնսիայէն չորեքշաբթի թուով կը հեռագրեն թէ բաւական բուռն յուզում մը կը տիրէ հոն։ Հակակղերականները զանազան ցոյցեր ըրեր են կղերական շէնքերու դէմ։ Նախ և առաջ շրջապատեր են կրօնական հաստատութիւն մը, ուր Յորեկեանի հանդէսներ կը կատարուէին։ Բարեր նետեր են շէնքին վրայ, և ուզեր են արգիլել թափօրին դուրս ելլելը, բայց ոստիկան-զինուորները և հեծելազօրքերը միջամտելով պաշտպաներ են թափօրին մասնակցողները։ Շատ մը կիներ մարմըրեր են այս ցոյցերուն միջոցին։ Ցուցարարները յետոյ ուղղուեր են դէպի հոգեւոր դպրանոցը և եպիսկոպոսարանը, որոնց բոլոր ապակիները կոտրեր են քարի հարուածներով։ Նոյն ընթացքը բռներ են նաև կարմելեաններու վանքին դէմ։ Հակակղերական լրագիրներ ցրուեր են ամէն կողմ։ Մէկ քանի ձերբակալութիւններ եղեր են այս ցոյցերուն միջոցին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Ուաշինկթընէն կը գրեն թէ Ամերիկայի նախարարներու խորհուրդը անցեալ օր գլխաւորաբար զբաղեր է այն տուրքերական տուրքերով, զորս ելմտական նախարարը հաստատած էր կարգ մը ռուսական արտադրութիւններու դէմ։ Ասոր վրայ Ռուսիա ալ իր կարգին աւելցուցած էր ամերիկեան կարգ մը ապրանքներու մաքսատուքերը։ Արդ նախարարներու խորհուրդը միաձայնութեամբ վաւերացուցեր է ձեռք առնուած միջոցները և յանձնարարեր է ելմտական նախարարին յայտարարութիւն մը հանել այս մասին, թիւրիմացութիւնները փարատելու համար։ Կը յուսացուի որ այս յայտարարութեան շնորհիւ Պ. Հէյ պիտի կրնայ իրողութիւնները այնպէս մը պարզել, որ Ռուսիա պարտաւորուի ապացուցանել թէ ինք չուզեր անիրաւութիւններ ընել Ամերիկայի, մաքսային խնդիրներու մէջ։ Ամերիկեան դահլիճը շատ զօրաւոր կը նկատէ իր փաստերը, որոնց շնորհիւ պիտի ապացուցանէ թէ մաքսային խնդրին մէջ Ռուսիոյ բռնած ընթացքը բարեկամական չէ։ Արդէն Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարարը այս մասին դիմումներ պիտի ընէ Ռուսիոյ, բացատրելով Ամերիկայի տեսակէտը, և ապացուցանելով թէ Ռուսիա յախուռն կերպով և առանց իրողութեան մօտէն տեղեակ ըլլալու կ'աւելցնէ մաքսատուքերը՝ ամերիկեան ապրանքներու դէմ։

—Նիւ Եորքէն Թայմզի կը հեռագրեն երեքշաբթի թուով.— «Ռուս դեսպան կոմս Գասինի, որ դէպի Եւրոպա ճամբայ ելաւ, «Քոմէրշըլ Էտվըրթայզըր» թերթին ներկայացուցիչին յայտարարեց թէ մաքսային Սակացոյցերու մասին ծագած թիւրիմացութեան Ամերիկացիները պատճառ տուած են։ Եթէ մաքսային կռիւ մը ծագի այս երկիրներուն միջեւ, Ռուսիայէն աւելի Ամերիկացիները պիտի նեղուին, որովհետեւ Գերմանիա Ռուսիոյ կրնայ հայթայթել այն ապրանքները, զորս այս վերջինը կը գնէ Ամերիկայէն։»

ՃԻԲՐԱԼԹԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ միշտ կը զբաղեցնէ միտքերը։ Լիզպոնայէն կը հեռագրեն թէ Սպանիական կառավարութիւնը փորձեր է հասկնալ թէ Բորթուգալ ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէ, եթէ Անգլիոյ և Սպանիոյ միջեւ պատերազմ ծագի։ Սպանիա այս նպատակով դիմում ըրեր է Մատրիտի Բորթուկէզ դեսպանին։ Կերեւայ թէ Սպանիական կառավարութիւնը հասկցուցեր է Բորթուկէզ դեսպանին որ, եթէ Բորթուկալ բացարձակ չէզոքութեան խօսք չտայ, յարաբերութիւնները պիտի խզուին Սպանիոյ և Բորթուկալի միջեւ։ Հիմայ Բորթուկէզ դեսպանը Լիզպոնա գացեր է, որովհետեւ Սպանիական կառավարութիւնը անմիջական պատասխան մը կը պահանջէ, և եթէ մերժողական պատասխան տրուի, այն ատեն յայտնի պիտի ըլլայ թէ Ճիբրալթարի մասին համաձայնութիւն մը կնքուած է Անգլիոյ և Բորթուկալի միջեւ։ Տիրող կարծիքը այն է թէ Բորթուկալի կառավարութիւնը անգլիական կառավարութեան ազդեցութեան ենթարկուած է, և թէ առանց Անգլիոյ հաւանութեան Բորթուկալ չի կրնար լուծել միջազգային կարեւորութիւն ունեցող խնդիրներ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.— Յառաջիկայ յուլիսին պիտի սկսին Միջերկրականի մէջ ռազմափորձերը, որոնց պիտի մասնակցին Ֆրանսական երկու զօրաւոր տորմիղներ։ Անգլիացիները այնչափ գոհ չեն այս անգամ, որովհետեւ Միջերկրականի իրենց տորմիղը պէտք եղած կերպով պատրաստուած չէ։ Ասկէ զատ Ֆրանսացիները միտքերնին դրեր են իբրեւ թշնամի նկատել Անգլիացիները, և անոր համեմատ կատարել իրենց ռազմափորձերը։ Ֆրանսական տորմիղը պիտի փորձէ արգիլել Միջերկրականի և Մանշի անգլ. տորմիղներուն երեւակայական միացումը։ Այսպէս Ֆրանսայի հիւսիսային նաւաբաժինը, որ Մանշի Անգլիական տորմիղը պիտի ներկայացնէ, պիտի անցնի Ճիպրալթարի նեղուցէն, ուրիշ Ֆրանս. նաւաբաժին մը (Միջերկրականի անգլ. տորմիղը) միանալու համար, բայց միեւնոյն ատեն Ֆրանսական երրորդ զօրաւոր տորմիղ մը պիտի փորձէ արգիլել այդ միացումը։

ԸՆԴԾՈՎԵԱՅ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐՈՒ փորձերը կը շարունակուին դեռ, առանց յուսացուած արդիւնքը տալու։ Ասկէ քանի մը օր առաջ Շէրպուրի առջեւ ալ փորձ մը եղեր է։ Եզերապահ-զրահանաւերու նաւաբաժին մը—որ իբրեւ թէ Անգլիայէն կուգար—յարձակեր է Շէրպուրի նաւահանգստին վրայ։ Ֆրանսայի ծովակալ մը կը հրամայէր յարձակող նաւաբաժնին։ Նաւահանգիստը կը պաշտպանէին թորփիլանաւեր և ընդծովեայ մարտանաւեր։ Թէեւ արդիւնքը գաղտնի կը պահուի, բայց ընդհանուր կարծիք կայ թէ ընդծովեայ նաւակները շատ դանդաղ կը շարժին և մեծ նեղութիւններ կը պատճառեն։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Զօր. Չաֆիի անձնատուութիւնը.— Զօր. Չաֆի որ Ակինալտոյի յաջորդած էր իբր Փիլիպպինեաններու ապստամբապետ, անցեալ երկուշաբթի օրը անձնատուր եղաւ Ամերիկացիներուն իր սպայակոյտին և 650 զօրքերու հետ մէկտեղ։ Այս զօրքերը Սանդա Գրուզ մօտ բնիկ զինուորական նուագախումբին զարկած կտորներով, և վեց կարգի վրայ շարուեցան գեղեցկանոտ մէջ։ Զօր. Չաֆի և իր սպայակոյտը եկեղեցի գացին ներկայ գտնուելու համար Ամերիկեան զօրաց երեցին մատուցած պատարագին. յետոյ Ֆիլիպպինեանները ամերիկեան ընդհանուր բանակատեղին գացին ուր զէնք ի ձեռին զօրահանդէս կատարեցին։ Ապա վանքին շրջափակը դարձան և հոն իրենց հրացանները յանձնելով ի փոխարէն ստացան իւրաքանչիւր 30ական բէզէթոս մուրհակներ։ Բայց բոլոր այս մուրհակները Ֆիլիպպինօ սպայակոյտին կողմէ ժողվուեցան, և Զօր. Չաֆես յայտարարեց թէ իրենք հրացաններն չեն ծախած որովհետեւ անոնք Ֆիլիպպինօ կառավարութեան կը պատկանին և այս մուրհակներուն ստացուած դրամները ազգային այրիներու և որբերու պիտի յատկացուին։ Հրացաններու յանձնուելու ժամանակ Զօր. Չաֆես և իր սպայակոյտը շրջափակէն դուրս մեկնեցին ու ազատ յայտնի մը ենթակայ և արցունքոտ աչքերով։ Ի վերջոյ ամերիկեան բանակատեղը գացին։ Զօր. Չաֆես իր սուրը երկնցուց Զօր. Սըմմըրի, բայց նա վերադարձուց. Նորէն անոր վերադարձուց զայն և շնորհակալ ըլլալուն համար։ Ամերիկայի զօրավարը Ֆիլիպպինօ զօրավարի պատմական դրօշակն ալ տուաւ որպէս զի անձամբ Զօր. Մաք Արթիւրի յանձնէ զայն։

ԹԻՊԷԹԻ վեհապետին կողմէ զրկուած պատուիրակութիւնը, անցեալ երեքշաբթի օրը Օտեսա հասնելով յաջորդ օրը ճամբայ ելեր է դէպի Պետերսպուրկ։ Այս պատուիրակութիւնը զրկուելուն նպատակն է ամրապնդել բարեկամական յարաբերութիւնները Ռուսիոյ և Թիպէթի միջեւ։ Այս երկու երկիրներու միջեւ յարաբերութիւններու խնդիրը աւելի՛ կարեւորութիւն ստացած է, Չինական վերջին դէպքերուն հետեւանօք։ Այս պատուիրակութեան այցելութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ կարգադրութիւնը մէկ քանի խնդիրներու, որոնց մասին համաձայնութիւն գոյացնել կը բաղձացուէր։ Պատուիրակութիւնը Թիպէթի վեհապետին մէկ քանի թանկագին նուէրները, ինչպէս նաև անոր ինքնագիր նամակը կը տանի Ցարին։

ՉԻՆԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆՔԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Թայմզի Բեքինի թղթակիցը կը կարծէ թէ տուգանքի խնդիրը գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ստանայ. բայց երկու կէտերու պատճառաւ կը յապաղի անոր վերջնական կարգադրութիւնը։ 1. Ճարոն կը պահանջէ որ աւելնայ իրեն տրուելիք տուգանքի բաժինը՝ փոխարինելու համար այն կորուստը զոր պիտի ունենայ 4% տոկոսով և հաւասար հարիւր հաշուով փոխառութիւն մը ընել չկրնալ հանելուն համար։ Ճապոնի այս պահանջումը արդարացի գտնուած է, մանաւանդ որ նկատի առնելով Բեքինի դեսպանատուներուն պաշտպանման միջոցին Ճապոնական զօրքերու մատուցած բացառիկ ծառայութիւնները։ 2. Ռուսիա կ'առաջարկէ որ եթէ երբեք տուգանքի ապահովութեան համար ցուցուած տուրքերը անբաւական գան տուգանքի գումարին հատուցման, դեսպանները հաւանին ի պահանջել հարկին մաքսային սակերը բարձրացնել մինչեւ 10%։ Բոլոր դեսպանները վերապահութիւններ ընելով հանդերձ հաւանած են առոր, բացի Անգլ. դեսպան Սըր Է. Սաթոուէն, որ բացարձակապէս կը յայտարարէ թէ Անգլիա այն ատեն միայն կը հաւանի մաքսային սակացոյցերու կրկնապատկման, երբ առոր փոխարէն ջնջուի Լիքինի տուրքը, վերաքննուին առեւտրական դաշնագիրները, և վերցուին վաճառականութեան դէմ դրուած խոչընդոտները, ու այն պայմանաւ որ յաւելուածէն ձեռք բերուած հասոյթը յատկապէս այս նպատակին գործածուի և ոչ թէ տուգանքի գումարի վճարման։ Տր. Մորիսըն վերստին կը կրկնէ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ դէմ իր սովորական ամբաստանութիւնները՝ ըսելով թէ անիրաւութեանց պահանջած տուգանքի գումարը Չինաստանի արտակից պատճէն համապատասխան չէ, թէ Ռուսիա հաշուի չառներ Մանչուրիոյ և Թէն. Ջինի զինուորներին մէջ իր գտած գանձերը և Գերմանիա ալ նոյնպէս հաշուի չառներ Չի-Լիի մէջ իր ըրած արշաւանքներէն ձեռք բերած աւարինքը կամ Բեքինի դիտարանին աստղագիտական հաշակաւոր գործիքները որոնք դեռ անցեալ չորեքշաբթի Թագուէն Գերմանիա զրկուեցան։ Միւս կողմէ Ֆրանսա 11460000 ստերլին ոսկի կը պահանջէ, որուն 3720000 ը կաթոլիկ միսիոնարական շէնքերու կործանման համար։ Տր. Մորիսըն կը վերջացնէ ըսելով թէ կաթոլիկ միսիոնարները իրենց պաշտպանութիւնը ծախեր են Չինացի զօրքերուն, դաշնակիցներու Բեքին մտնելու պահուն։։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901 — 1319 1901

Տէ. Լօ.

Օր	ՅՈՒՆԻՍ	Րեպիւլ էվվէլ	Յուլիս
18	ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, Սրբոց Վկայից Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիկտոսի և Փոթինոսի։ Լր. Յուլիս։	15	1
Ելնոր 4.32			Ելնոր 4.19

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1866 յունիս 18ին Բրուսիացիները Սատովայի մէջ կը յաղթեն Աւստրիացիներուն։ Այս ճակատամարտին մէջ 10000 Բրուսիացի և 44000 Աւստրիացի զինուորներ պատերազմելու անկարող վիճակի մը մատնուած են։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ. Պոլիս	29	Պերլին	25	Պետերսպուրկ	22
Սելանիկ	16	Բարիզ	14	Վիեննա	16
Սոֆիա	18	Աթէնք	26	Տրապիզոն	23
Իզմիր	20	Լոնտոն	—	Պէյրութ	25

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ, երէկ առտու, տօն Գիւտի Նշխարաց սրբոյ Գրիգորի Լուսաւորչին՝ պատարագեց և քարոզեց Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ։ Սրբազանը իրեն բնաբան առաւ Քրիստոսի Հրէից ուղղած սա խօսքը թէ՝ «Ձեզի ուրիշ նշան պէտք չէ, այլ միայն Յովնանը» և Յովնանի պատմութիւնը ընելէ ետքը իր խօսքը սապէս եզրակացուց. «Քրիստոս Յովնանը կը ցուցնէր Հրէից, իբր նշան անյուսութեան՝ մահուանէ ի յոյս կամ ի կեանս փոխարկուող։ Բայց ի՞նչ ճամբան մեզ քարոզող, և կորուսեալէ ի յոյս բերող նշանը չունի՞նք, մենք Հայերս ալ. այո՛ ունինք Գրիգորը, որ այնքան սոսկալի, անհրեւակայելի չարչարանքներուն մատնուելէ, որոնց ի յիշատակ կանգնուած է Երզնկայի Ս. Զարչարանաց վանքը, և 15 երկար տարիներ Խոր Վիրապին մէջ հրաշքով իմն ապրելէ վերջ, անյուսութենէ ի յոյս ելաւ, մահուանէ ի կեանս, և ճիշտ Յովհանու պէս, մեր ազգը որ Քրիստոնէութիւնը կորսնցուցած, դարձեալ խաւարի մէջ մնացած էր և նոյն իսկ մէկ քանի անգամ, գրեթէ ամէն ոք սկսած էր դարձեալ պաշտել իր կուռքերը, մեր ազգը Գրիգորի մը ձայնէն խաւարէ ի լոյս ելաւ։» Ս. Սրբազանը, սրբազան պատմութեան այս յիշատակութիւնը ընելէ վերջ, պարզեց թէ՝ ի՞նչ օգուտներ պէտք է քաղենք այս յիշատակութիւններէն, զոր եկեղեցին կը տօնէ այսօր այսքան շքեղօրէն, դասաւորելով յիշատակը մեր Նախահօր, մեր հաւատքին Հօր, խաւարամտին Սուրբ Գրիգորի Լուսաւորչի։ Ապա յորդորեց ժողովուրդը հետեւիլ Գրիգորի նշանին, զօրանալ անոր լոյս հաւատքով և յուսով, Բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց համար, որուն հովանւոյն շնորհիւ Հայ ազգն այսչափ դարերէ ի վեր կրցած է պահել իր հաւատքն ու եկեղեցին։ Ն. Սրբազնութիւնը վերջացուց իր քարոզը օրհնելով ներկայ ժողովուրդը և բարեմաղթութիւններ ընելով անոր բարօրութեան համար։ Յաւարտ պատարագի մասնաւոր սեղան մը տրուեցաւ Խնամակալութեան կողմէ, որուն նախագահեց Սրբազան պատարագիչը և որուն մասնակցեցան Խնամակալութեան բոլոր անդամները։ Պատարագին ներկայ էր Պերլինի Գերման Աստուածաբանական վարժարանին ուսուցիչներէն Մ. Պեթէ, որ Պոլիս կը գտնուի այս միջոցիս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ տարակուսելի (ենէ՞ւ) ըրած էր Հուգուգի Ատեանին այն վճռին մասին, որով Պատրիարքարանին Սնտուկը դատապարտուած էր 224 ոսկի և 40 ոսկի աւելի ալ դատական և այլ ծախք վճարելու։ Հուգուգի Ա. Դատարանը 3-4 դատավարութիւններէ յետոյ քննեց այս տարակուսութիւնները և լսեց Պատրիարքարանի փաստաբան Աստուեան էֆ.ի և Հանգուցելոյն քրոջ փոխանորդ Նաւասարդեան էֆ.ի տարակուսութիւնները. և Պատրիարքարանի տարակուսութիւնները օրինաւոր չդատելով հաստատեց իր առջի վճիռը։ Պատրիարքարանը բնականաբար այս դատը վերաքննութեան պիտի ենթարկէ։

ԲԱՐԻԶԷ տեղեկութիւն կուտան թէ մատուռին շինութեան համար հարկ եղած հողին գնման գործողութիւնը որ բաւական խնդրոյ առարկայ եղած էր, վերջացած կրնայ համարուիլ։ Սոյն աղբիւրէ տեղեկութիւն կուտան թէ շէնքն ալ կը շինուի մէկ տարուան մէջ, բայց այժմէն խօսք կայ որ շինութիւնը օտար ճարտարապետի մը պիտի յանձնուի։ Ինչ դիտողութիւն որ ըրինք Ազգ. հիւանդանոցի մատուռին շինութեան առթիւ, նոյնը կ'ընենք հիմայ ալ։ Երբ Ազգին մէջ այսչափ կարող ճարտարապետներ կան, որոնք արհեստին ալ տէր են, ճաշակի ալ, ի՞նչ պէտք կայ որ օտար ճարտարապետի յանձնուի մանաւանդ այսպիսի սրբավայրերու շինութիւնը։ Այս ի՞նչ նախապաշարում է. որ և է բան մը լաւ և կատարեալ ըլլալու համար օտարի մը ձեռքէն ելլելու է անպատճառ։ Նոյն մատուռին Հոգաբարձութիւնը առ այժմ ամէն բան գաղտնի կը պահէ, բայց գիտցողներ կան թէ այդպիսի դիտաւորութիւն մը կայ, որուն որքան անտեղի ըլլալը բացատրութեան չի կարօտիր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ յանձնարարութիւն եղած էր Վան մէկ քանի անձնաւորութիւններու, որպէս զի քննութիւն մը կատարեն Աղթամարի գործերուն, նիւթական և բարոյական մատակարարութեան վրայ և արդիւնքը տեղեկագրեն։ Այդ քննութեանց վերաբերեալ թուղթերը հեռագիր կը հասնին Պատրիարքարան և կը հաստատեն կէտ առ կէտ ինչ որ կը գրենք, տարիէ մը ի վեր Աղթամարի տեղապահ Արսէն Վ.ի եւ Որբանոցի տեսուչ Դանիէլ Վ.ի նկատմամբ։ Մենք աւելի ուրախ պիտի ըլլայինք եթէ այդպիսի պարագաներու մէջ մեր գրածները փոխանակ հաստատուելու հերքուէին, բայց դժբախտաբար հակառակը կը պատահի։ Այս քննութեան մէջ դրամական զեղծումներ ալ երեւան ելած են, թէ հանգուցեալ Խաչատուր կաթողիկոսի թողած դրամներու հաշուէն և թէ Մանաւանդ Նարեկայ վանքի (որ Աղթամարի իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուի) որբանոցին համար Պատրիարքարանէ զրկուած նպաստէն գումարներ կան, որոնց տեղը և հաշիւը չկայ։ Այս թուղթերը Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին ներկայացուին թերեւս և այն ատեն ոչ միայն Արսէն Վ.ի այլ և Դանիէլ Վ.ի եպիսկոպոսական վկայական տրուի և ընդհանրապէս երկուքն ալ կաթուղիկոս ընտրուին, Աղթամարի արդէն փոյլուն վիճակը մշտնջենաւորելու համար (*)։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ նկատելով որ Խարբերդի նախորդ առաջնորդ Պետրոս Վ. իր ծերութեան պատճառաւ չի կրնար հեռանալ վիճակէն, մտադիր է Սորսորայ վանքին վանահայր նշանակել զինքը, պայմանաւ որ իր ներկայութիւնը վիճակային գործերու բարւոք ուղղութեան արգելք չըլլայ։

ԿԵՏԻՖ ԲԱՇԱՅԻ Թաղ. խորհրդոյ նոր ընտրութեան ձեռնարկուելու համար Պատրիարքարանէ հրահանգ տրուած է Վահան Վ. Յակոբեանի, որ ձեռնարկած է ընտրական գործողութիւններուն։ Այս կերպով վերջ պիտի տրուի թաղին մէջ տիրող անկերպարան վիճակին։

ԵԴԵՍԻՈՅ մէջ առաջնորդական ընտրութիւն չկրցաւ կատարուիլ դեռ։ Թէպէտ Պատրիարքարանը հարկ եղած հրահանգը տուած է, բայց տեղացիները մանք կը խորհին թէ քանի որ իրենց ծերունազարդ առաջնորդը կը գտնուի վիճակին մէջ, փափկանկատութիւն չէ իր հովուած և այնքան անձնուիրութեամբ աշխատած վիճակը իր ներկայութեան ուրիշ եկեղեցականի մը առաջնորդութեան յանձնել։ Մանաւանդ թէ Մխիթարեան Խորէն եպիսկ. Հայ եկեղեցականութեան մէջ սովորական դէմք մը չէ և Թրքահայ եպիսկոպոսներու մէջ առաջիններէն մէկը կը գրուէ, թէպէտ վանք մը անկիւնը քաշուած թէ՛ անգամ միայն կը յիշատակուի Հայ մամլոյն մէջ։ Արդէն Եդեսիոյ մէջ առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու անմիջական պէտք

(5) Չամչեան. 679 681. 700-701։ Պատմ. Քրիստ. Եկեղեցւոյ, էջ 196։

մըն ալ չկայ, մանաւանդ որ Անանիա Վ. երբեւ անգամ կը գոհացնէ վիճակայիններըը և ազգային օր մը առաջնորդ կրնայ ընտրուիլ ապահովաբար։

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ մեծագոյն մասէն գանգատներ կը հասնին թէ՛ Պատրիարքարան և թէ Պոլսոյ թերթերուն թէ ընտանեկան բարոյականը կը խանգարուի հետզհետէ և տխուր երեւոյթներ կը պարզուին ամէն օր աչքի առջեւ։ Այս վիճակը նշմարողները ցաւած սրտով կը դիտեն նաեւ թէ, ոչ մէկ միջոց կը գործադրէ հոգեւոր իշխանութիւնը այս ընտանեկան բարոյականը ուղղելու կարելի եղածին չափ և փութով չարիքներուն առաջքը առնելու։ Ընտանեկան վէճեր և գրգռեր, ամուսնականներուն անխուսափելի հետեւանքներն են. բայց այս կարգի խնդիրներ այնքան շատցեր և այնքան բազմացեր են Պատրիարքարանի և առաջնորդարաններու մէջ, որ լաւ վիճակի մը յայտարար նշանները չեն կրնար ըլլալ այլեւս։ Թղթակից մը կ'ըսէ թէ «Սամսոնի վիճակին բազմաթիւ գիւղերուն մէջ ընտանեկան բարոյականը շատ ինկած և ամուսնական օրէնքները խանգարուած են բոլորովին։ Ամենամօտ ազգականներ, հազիւ 2 3 դարաւ, ազէտ քահանաները կաշառելով և ուրիշ ապօրէն միջոցներով իրարու հետ կ'ամուսնանան եղեր»։

Այս պարագան այնքան աչքի զարկեր է որ, վերջին անգամ երբ առաջնորդական ընտրութիւն չկատարելու համար խնդիրներ եղեր են Սամսոնի մէջ, Պաֆրայէ և Չարշամպայէ ընտրուած Գաւառական Ժողովոյ անդամները նոյն իսկ այս ընտանեկան խնդիրներու անտեսելով առաջնորդի մը ընտրութեան պէտքը զգացուցեր են։ Առաջնորդներու էական պարտաւորութիւններէ մին եղող այս խնդիրը բոլորովին ուշադրութենէ վրիպած է նոյն իսկ այն գաւառներու մէջ, ուր առաջնորդ մը կայ. որովհետեւ հոն ալ այս կարգի խնդիրներու միջամտելու և հոգեւոր դեր մը կատարելու սահմանուած քահանաները մեծաւ մասամբ բան մը չեն հասկնար այս կարգի գործերէ։ Սղերդէն և Պոլայաթէն ալ նոյն գանգատները կը հասնին Պատրիարքարան, որոնց համար հարկ է որ կրօն. Ժողովը սաստկաբար պատուիրէ բոլոր առաջնորդներուն և տեղապահներուն որ իրենց թեմերնին կամ անձամբ այցելեն և կամ ներկայացուցիչներ ղրկելով սաւոգեն այս կարգի խնդիրները, և հոգ տանին վերջ մը տալու օրէ օր աւրուող այս վիճակին։ Շատ պարագաներու մէջ եկեղեցական իշխանութեան գլուխ գտնուողները ինքզինքնին արդարացնող տարբերութիւններ կը գտնեն, բայց պէտք է ըսենք որ այսպիսի պարագաներու մէջ եղած զանցառութիւններ չեն արդարանար երբեք։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհրդոյ նոր ընտրութիւնը կատարուեցաւ երէկ։ Քուէի բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան.— Եղիա էֆ. Շահպազեան քուէ 162, Խաչիկ էֆ. Սվաճեան՝ 96, Կարապետ էֆ. Թիրեաքեան՝ 91, Տոքթ. Յ. Բէմճեան՝ 125, Յովսէփ էֆ. Մէրտանեան՝ 126, Գառնիկ էֆ. Կիւլպենկեան՝ 94։ Համեմատական մեծութեան.— Սարգիս էֆ. Խորասանճեան քուէ 85, Աւետիս էֆ. Գալօեան՝ 82, Պետրոս էֆ. Բաբազեան՝ 77, Մկրտիչ էֆ. Ֆրենկեան՝ 76, Մինաս էֆ. Սեւեան՝ 69, Միհրան էֆ. Պողարիկեան՝ 66։

Խասգեօյի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան արդիւնքը հրատարակելով հանդերձ կը յուսանք որ վերջ պիտի տրուի այլ եւս այն գանգատներուն որոնք ժամանակէ մը ի վեր Խասգեօյէն կը հասնէին մեզի և անդրհանցուցիչ վիճակ մը ցոյց կուտային։ Գանգատ կար թէ Թաղեցիները ներկայացնող օրինաւոր մարմին մը չէ մնացած և մենք գիտենք թէ, ինչ տեսակ գործեր կան թաղերու մէջ, որոնք որքան ալ պարզ ըլլան, գործել մէկ կամ երկու հոգի գլուխ չեն կրնար հանել, այլ հաւաքական ամբողջական մարմին մը պէտք է որ համբաւչի կերպով վարէ զանոնք։ Լրագիրները օրը օրին չգրեցին բոլոր այս գանգատները, նոյն իսկ վերջին օրերս անգեղութիւն արուեցաւ թէ եկեղեցւոյ սնտուկէն 5 ոսկի նուէր մը եղեր է նախորդ քէհեայի մը և պատրաստ դրամ ալ չգտնուելով յանձնարարուեր է որ եկեղեցւոյ կալուածներու ամսականներէն գանձէ։ Թաղեցիները կը հարցնէին թէ սնտուկին այսչափ նեղուած մէկ միջոցին պատշա՞ճ էր որ այդպիսի նուիրատուութիւններ ըլլային ևն.։ Մենք այդ գանգատները չյիշեցինք և հիմա ալ յիշելու առանց չէ որդեն, միայն ընտրեալներու և ընտրիչներու անձնական հանգամանքը շատ մօտէն ծանօթ չըլլալով մեզի հաւաքորդեր ենք գիտնալու թէ, արդեօք համբաւչի տարբերէ պիտի կազմուի՞ Խորհուրդը, որպէս զի փոխանակ մէկ քանի շաբաթ յետոյ իւրաքանչիւրը մէկ մէկ կողմ քաշուելով կողմնակցում յառաջ բերելու ընդհանրական համամիտ ու համակամ աշխատին այդ կարօտ թաղին եկեղեցւոյն և դպրոցին գործերը կարգադրելու։

ԽՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Սուրհանդակի բաժանորդագրութիւն ուղղողները պէտք է դիմեն մեր գործակալ Յովհաննէս էֆ. Սիմոնեանի։

ՓԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

29 Յունիս 1901

Ֆրանսական 3% փոխառութիւն	100.22
Րէժի	310
Դոնսոլիտ	25 02
Երկաթուղի	111.
Պանք Օթթոման	543.
Թրամվայ	86.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(այս առտուան)

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Սալիսէի տաճկան պրուսցայ ծանօթ վաճառական Ապուս էֆ.ի գաւակ Մեհմէտ Ֆէյզիա պէյի, և Կէվկէլիի ու Պէօյիւք Չէքմէճէի գայմագամ Ֆէյզի և Ֆեհմիլ պէյերու։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան պրուեցաւ Յունաց Պատրիարք Տ. Եոաքիմի։

Ա. Օսմանիէ՝ Պրուսայի Յունաց մետրոպոլիտ Տ. Նաթանիէլի։

Ա. Մէճիտիէ՝ Ամասիոյ Յունաց մետրոպոլիտ Տ. Անթիմոսի և Արմսթրոնկ Նաւարանին անօրէն Սըր Անտրէ Նէվիլի։

Բ. Մէճիտիէ՝ Զինուորական Հանգստեան Թոշակի սնտուկին հաշուակալ Զիւհտի պէյի։

Գ. Մէճիտիէ՝ Քիոսի Յոյն Մետրոպոլիտ Տ. Քոնստանդինոսի։

ՇՔԱԴՐԱՄ.—Լիագամթի ոսկի շքադրամ պրուեցաւ Ելմտական Նախարարութեան տասանորդի և մաքսերու ընդհ. տեսչութեան անօրէն Րոզըռ պէյի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.— Թուրքեսիոյ սահմանագլխին հրամանատար Համտի փաշա վերջերս Վրանժայի (Սերպիա) Ջերմուկները գացեր է, ընկերակցութեամբ Սքիւպի օտար հիւպատոսներուն և իր թիկնապահ Րիզա պէյի։ Սերպիական իշխանութիւնները փառաւոր ընդունելութիւն մը ըրեր են Համտի փաշայի, և անոր ի պատիւ հացկերոյթ մը տուեր են։ Վրանժայի քաղաքապետն ալ Համտի փաշայի և Սքիւպի օտար հիւպատոսներուն ի պատիւ հացկերոյթ մը տուեր եւ աղանդերի պահուն բանախօսութիւն մը ընելով բաժակ պարպեր է Վեհ. Սուլթանին կենացը։ Սերպ զինուորական նուագախումբը Համիտիէ քայլերգը նուագեր է։

—«Լ. Հէրըլտ» կ'ըսէ թէ՛ Թուրքեսիոյ սահմանագլխի պահակազօրքերը ուրիշ տեղ փոխադրուելով, իրենց տեղ ուրիշներ այդ պաշտօնին կոչուեր են։

—Կայս. Իրատէ մը արտօնած է վերաբանալ Վուչէթրինի Սերպիական վարժարանը։

ԲԷՇԹԱՑԷՆ կը ծանուցուի թէ՛ Սերպիոյ Ալեքսանտր Թագաւորն ու Տրակա Թագուհին սեպտեմբեր ամսոյ միջոցին պիտի այցելեն Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին Սոֆիայի մէջ։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ ուրբաթ օրը Սելամլըքի արարողութենէն առաջ յաջորդաբար ժամանար ունկնդրութիւն շնորհեց Սպանիոյ, Յունաստանի և Սերպիոյ դեսպաններուն։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը այս առթիւ ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Հելլենական դեսպան իշխան Մաւրոքորտաթոյի և Լիագամթի ոսկի շքադրամը՝ դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Նաումի, որ ներկայ էր ընդունելութեան։

ՍՕՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ՛ Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարութեան պիւտճէն քննելու պաշտօն ունեցող Սոպրանիէի ելմտական յանձնաժողովին և նախարար Զօր. Բաբրիքովի միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագեր է։ Յանձնաժողովը կը պնդէ որ Պուլկար զօրավարներու և բարձրաստիճան սպաներու թոշակները ջնջուին, իսկ նախարարը կ'ընդդիմանայ ատոր։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.—Ինչպէս գրած էինք, Յունաց Տ. Եոաքիմ Պատրիարքը ուրբաթ օրը ժամը 5ու կէսին առանձինն կայս. Պալատ երթալով երկրորդ անգամ ըլլալով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Պատրիարքը Պալատ գնաց կառքով մը, որուն կը հետեւէին երկու ձիաւոր բարապաններ։ Վեհ. Սուլթանը Սելամլըքէն առաջ Սպանիոյ, Յունաստանի և Սերպիոյ դեսպանները ընդունած ըլլալով, Տ. Եոաքիմ Պատրիարքը նախ կայս. Պալատան բժիշկ Մաւրոյէնի փաշայի և ապա Ա. սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի այցելեց, որ զինքը Վեհ. Սուլթանին ներկայութեան առաջնորդեց։ Ն. Սրբազնութիւնը ընդունելութենէն առաջ յաջորդաբար այցելեց Կայս. Պալատան Ա. քարտուղար Թահսին պէյի, Սպարապետ Րիզա փաշայի և Դատական Նախարար Աբդիւրրահման փաշայի։ Տ. Եոաքիմ Պ. ապա այցելեց նաև Վեհ. Սուլթանին թիկնապահ Ճելալ փաշայի, Ներքին Գործոց Նախարար Մէմտուհ փաշայի, Շէյխիւլիսլամ Ճէլալէտտին էֆ.ի, որ Պատրիարքին ջերմագին ընդունելութիւն մը ըրաւ, Մարվային Նախարար Հասան փաշայի, Վեհ. Սուլթանին Ա. Թարգման Ալէքսանդր Քարաթէոտորի փաշայի, Պետական Խորհրդոյ նախագահ Սայիտ փաշայի, նախկին Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշայի, Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Խալիլ Րիֆաթ փաշայի և Պետական Խորհրդոյ անդամ Քոնստանդինէն Քարաթէոտորի էֆ.ի։ Պատրիարքը յետոյ Հելլենական դեսպանատունը գնաց, բայց դեսպան իշխան Մաւրոքորտաթօ հոն չէր գտնուեր։

—Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ շաբաթ օրը Պէօյիւքտէրէէն Բերա իջնելով այցելեց Տ. Եոաքիմ Գ. Պատրիարքին։

—Յունարէն «Քոնստանդինուպոլիս» լրագիրը կը գրէ թէ Յունաց նախորդ Պատրիարք Տ. Կոստանդինոս Ե. ետ կեցեր է Ֆէնէր երթալով Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին, շնորհաւորական այցելութիւն տալու գաղափարէն որովհետեւ չէ ուզած իրեն անհաճոյ եղող անձնաւորութեանց հանդիպիլ հոն։ Նախորդ Պատրիարքը միաբան ունեցած երեք Հալքիի մէջ այցելել Տ. Եոաքիմի, որ նոյն օրը Յունաց Աստուածաբանական վարժարանը պիտի երթայ զայն աչքէ անցնելու համար։

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԸ.— Տրէզտայի Քրէտիթ Անշթալթ դրամատան սնանկանալուն և անոր հետեւանօք ալ Լայբցիկի դանքային գործառնութեանց ապաժամանկէս դադրելուն վրայ է որ Րուժէլիի երկաթուղիոյ պարտաթուղթերու գինները անկում մը կրեցին, որովհետեւ կ'ըսուի թէ՛ այդ երկու դրամատուները իրենց քով գտնուած 100 հազարի չափ երկաթուղիոյ պարտաթուղթերը ի վաճառ հանած են։ Յիշեալ երկու դրամատուներուն սնանկութեան հետեւանօք գերմանական բազմաթիւ մանր մունր դրամատուներ մեծ տագնապի մը մատնուած են։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ընկերութեան բաժնետէրերու տարեկան ընդհ. Ժողովը գումարուեցաւ ուրբաթ օրը, ինչպէս յառաջ տեսած դրած էինք։ Այս գումարման ներկայ էին 16420 բաժնեթուղթ ներկայացնող 18 անձնաւորութիւնք։ Ժողովին նախագահն էր Օսմ. Պանքայի անօրէններէն Պ. Կիւսթավ Վիւլֆինկ։ Ընդհ. Ժողովը ընդունեց հետեւեալ առաջարկները.— Ա. 1901 յուլիս 1էն սկսեալ իւրաքանչիւր բաժնետէրի իբր շահաբաժին պիտի վճարուի 8 զչ. 10 փարա։ Բ. Մնացեալ 362 ոսկին նոր տարւոյ հաշուոյն պիտի անցուի։ Գ. Հրաժարեալ Պ. Ֆարնէթթի և հանգուցեալ Պ. Բէարէլլիի տեղ անօրէն պիտի կարգուին Բանճէրի պէյ և Պ. Տօմինիք Քոլլի։ Դ. 1901 տարւոյ հաշիւներուն քննութիւնը ըստ առաջնոյն պիտի յանձնուի Պ. Պ. Պէրտնի և Քեօնիլէրի։ Կարդացուած տեղեկագրէն տեսնուած է որ անցեալ տարուան միջոցին հրդեհի ապահովագրական բաժիններու գումարը 57 հազար 399 ոսկի եղած է, այսինքն նախորդ տարուընէն 6733 ոսկի աւելի։ Ասիկայ կը ցուցնէ թէ՛ Օսմ. ապահովագրական ընկերութիւնը տարուէ տարի կը յառաջդիմէ։ Սակայն հրդեհներու օր ըստ օրէ աւելնալուն հետեւանօք ընկերութիւնը բաւական մեծ գումար մը կը վճարէ ապահովագրեալներուն. 1899ին Թուրքիոյ մէջ պատահած հրդեհներէն ապահովագրական ընկերութիւնները 40834 ոսկի վնաս կրած էին, որո՛ն 14030 ոսկին Օսմ. ընկերութեան կը պատկանէր։ Իսկ 1900ին նոյն ընկերութեան բաժնին ինկած վնասի գումարը կը հասնի 20923 ոսկիի, որու հետեւանօք է որ շահաբաժինը քիչ որոշուած է։ Բաժնետէրերու յիշեալ գումարման առթիւ 80 բաժնեթուղթի ներկայացուցիչ փաստաբան Մուսթաֆա Պէհճէտ պէյ կարգ մը դիտողութիւններ ըրաւ ընկերութեան գործառնութեանց մասին և յայտարարեց թէ ընկերութեան համար երկու անօրէն շատ և պաշտօնեաներու թիւն չափազանց է ևն. ևն.։ Ներկաներէն ոմանք իր խօսքերը դադրեցնել կամ կրճատել կ'ուզէին։ Սակայն Պէհճէտ պէյ յայտարարելով որ անկարելի էր լռել և թէ ինք իբր Թուրք մը պաշտօն կը գտնէ խօսելու, ընկերութեան օգտին համար խօսք յայտնելու հանդերձ պատրաստ ալ է լռելու, խնդրուեցաւ իրմէ որ շարունակէ իր խօսքը։ Ասոր վրայ Պէհճէտ պէյ խօսքը շարունակելով քննադատեց ընկերութեան գործառնութիւնները։

ԱՌԵՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ Գասապայի Յոյն ընտանիք մը գիւղէ մը քաղաք դարձած ատեն յարձակում կրեր է 5 զինեալ աւազակներէ, որոնք 16 տարեկան աղջիկ մը առեւանգելով, հակառակ անոր ընտանեաց արձակած ճիչերուն կառքի մը մէջ դրեր և փախցուցեր են։ Յաջորդ առաւօտ հեղ աղջիկը ամենաողորմելի վիճակի մը մէջ գտնուեր է անտառին մէջ և իր ծնողաց տունը փոխադրուեր է։ Տեղական իշխանութիւնները խիստ քննութիւն բացած են չարագործները ձերբակալելու համար։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Բերա Ազա Ճամիի դէմ գտնուող Ազարեանց վերաբերեալ մեծ տունը, ուր կը բնակի Պ. Ելիասքօ, ուրբաթ օրը գողեր մտնելով թանկագին առարկաներ գողցեր են։ Ելիասքօ ընտանիքը օդափոխութեան գացած էր և Հայ սպասաւոր մըն ալ տ.գ. միջոցին Պ. Ելիասքոյի Պոլսոյ կողմի վաճառատունը կը գտնուէր։ Պ. Ելիասքօ Հելլենացի ըլլալուն Հելլենական հիւպատոսարանը ոստիկանութեան հետ քննութիւն բացած է գողերը գտնելու համար։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ և Տրապզոնի միջեւ Զայըրլըգ կոչուած տեղը Կայս. Իրատէով զինուորական պահականոց մը պիտի հաստատուի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ և Արղընի Մաադէնի բանտին մէջ գտնուող 122 բանտարկեալներ ձեռնհաս պաշտօնատան որոշմամբ ուրիշ Թիւրաններ պիտի տարուին։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ.— Աթէնքի ամերիկեան հնագիտական վարժարանին հաշուոյն Թեսալիոյ Վելէսթին գաւառին Բիլաֆ Թէփէ կոչուած տեղւոյն մէջ կատարուած պեղումներուն տանն ոսկի և արծաթ առարկաներ պարունակող հինաւուրց գերեզման մը գտնուեր է, ուրիշ կարգ մը բաներու հետ։ Երեւան հանուած է նաև խոշոր սափոր մը որու վրայ քանդակուած է Հերակլէսի գլուխը մեծադիր։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ մը հանուած է Վիզէցի Րիզա և Կիպրոսցի Թէվֆիգ անուն անձերուն դէմ, որոնք Կիպրոսի մէջ խռովարարական յայտարարութիւններ ըրած են։ Բոլոր ոստիկանական պաշտօնեաները հրաման ստացած են ձերբակալել յիշեալ երկու անձերը, որոնք իբր ոճրագործ ամբաստանուած են։

ՀՐԴԵՀԻ ՍԿԶԲՆԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ օրը Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմի պարաթըգմաններէն միոյն մէջ հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Ոստիկանութիւնը իմանալով որ հրդեհը դիտմամբ ձգուած է, քննութիւն մը բացաւ և տեսաւ որ սանդուղներուն ետեւը քարիւղի մէջ թաթխուած լաթեր են դրուած են։ Այդ պարաթըգմանը ապահովագրուած ըլլալէն զատ Եորկի և Ռօլլէ անուն երկու անձերու հազիւ 100 ոսկի արժող ինչքերն ալ 300 ոսկի ապահովագրուած են եղեր։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը, որ յունիս 26ին գումարուեցաւ Լոնտոնի մէջ, որոշած է 1900 տարեշրջանին համար իբր շահաբաժին վճարել 10 շիլին, կամ 12½ ֆր., և կամ 55 զչ. ոսկեդրամ։ Այս վճարումը պիտի ըլլայ յուլիս 2էն (վաղը) սկսեալ Օսմ. Պանքայի Կ. Պոլսոյ, Լոնտոնի և Բարիզի կեդրոնատեղիներուն և միւս գործակալութեանց և մասնաճիւղերու կողմէ և ի փոխարէն պիտի առնուի թիւ 43 կտրոնը։

Կ. Պոլիս, 29 յունիս 1901 3—1

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՄԱԴՐԻՏ, 29 յունիս.— Երեսփ. Ժողովոյ նախագահ Պ. Վէկա տէ Արմիխոյի պիտի յաջորդէ Պ. Քանալէյաս։ Ներքին գործոց նախարար Պ. Մորէ ալ պիտի յաջորդէ արտաքին գործոց հրաժարեալ նախարար Ալմոտովար դուքսին։ Կը հաստատուի թէ վարչապետ Պ. Սակասթա կարելի եղածին չափ պիտի աշխատի նախարարական փոփոխութեան մը առաջքը առնել։

—Կառավարութիւնը հրամայեց մէկ քանի նահանգներու կառավարիչներուն արգիլել Յօրքլեանի կաթոլիկ հանդէսները և չթողուլ որ հանրային ո և է ցոյց ըլլայ։

ՀՌՈՄ.— Պապը միշտ հիւանդ է, սակայն իր վիճակը մտահոգութիւն չի պատճառեր։

—Երեսփ. Ժողովը պիւտճէն քուէարկելէ ետքը իր նիստերը առժամանապէս դադրեցուց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ինքնաշարժ կառքերու մրցման մէջ Ֆրանսացի Պ. Ֆուռնիէ առաջին անգամ Պերլին հասնելով մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։ Մէկ քանի նուագախումբեր Մարսէյյէզը կը հնչէին։ Գերման Ժողովուրդը «կեցցէ Ֆրանսա» կը գոչէր։ Աւստրիական նախարարը Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ներկայ էր։

ՓԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը իր նիստերը պիտի դադրեցնէ հինգշաբթի կամ ուրբաթ օր։

—Վարչապետ Պ. Վալտէք Ռուսօ խորհրդարանական յանձնաժողով մը կազմեց ընկերակցութեանց օրինագծին ի գործ դրուելու եղանակը կարգադրելու համար։

ԼԱՅԲՑԻԿ.—Սեղանաւոր Պ. Քէհման սեղանաւորական տագնապէն յուսահատ անձնասպան եղաւ։

ԲՐԱԿԱ.—Բարիզի Քաղաքապետութեան պատուիրակները հոս հասնելով խանդավառութեամբ ընդունուեցան։

ՊՈՒՐԿԱԶ.— Հոս եկող Ռուսական տորմիղ մը երկու ուրիշ նաւահանգիստ ալ պիտի այցելէ։

ՍՕՖԻԱ.— Սոպրանիէն ընդունեց պատերազմական նախարարութեան և Հանր. Պարտուց պիւտճէները։

ՇԱՆԿԱՅ.— Շինքինկ նահանգը ամբողջովին ապստամբութեան մէջ է։ Մուքտէնի շրջակայ բոլոր գիւղեր բոցերու մէջ են։ Հարիւրաւոր անձեր սպաննուեցան։ Ռուս զօրքերը չեն բաւեր կարգապահութիւնը վերահաստատելու գործին։

ԲՐԵՏՈՐԻԱ.— Յունիս 26ին Պօէրները Պըլսըբըրիկի մօտ Տելակուայի երկաթուղիի գծին վրայ, յարձակեցան երկու Անգլ. բերդերու վրայ։ Զրահապատ կառախումբ մը Անգլիացիներուն օգնութեան փութալով Պօէրները ստիպուեցան ետ քաշուիլ։ 20 Պօէրներ սպաննուեցան և 4 Անգլիացիներ վիրաւորուեցան։

ՄՈՆ (Ֆրանսա).— Ածխահանքի մը մէջ պատահած փլուզումի մը հետեւանօք երկու գործաւորներ սպաննուեցան և 2 ուրիշներ ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան։

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 30 Յունիս.— Նիքոլա Բ. Զարը Ս. Աննա պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ և պատուոյ սուր մը նուիրեց Զօր. Զերբինքիի, ի վարձ Չինաստանի մէջ անոր մատուցած մեծ ծառայութեանց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երմէլոյի մէջ ժողվուած Պօէրները որոշեցին շարունակել պատերազմը։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի
ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Կը տպուին ամէն տեսակ Տաճկերէն, Հայերէն և Գաղղիերէն գիրքեր, տետրակներ, մահազդներ, Նամակի գլուխներ, և կը կատարուին ուրիշ ամէն տեսակ տպագրական գործեր, դիւրամատչելի պայմաններով։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կէս օրէն վերջ, թերթը առաւօտները ելլելուն համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՄԸ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(1901 Յունիս 8-15)

«Սուրհանդակ»ի համար գրուած

Ցորեն.— Եկաւ Անատոլուի երկաթուղիով 67000 քիլէ (134 վակոն), ծովու ճամբով Իզմիտէն 2500 քիլէ։ Ծախուեցաւ կարծր 33 33½, Բ. և Գ. տեսակ 30½-31½ փր. օխան. ճերմակ 9¼-9½ լիպրայէն վարխանի 11-11½, չավտարիը 12-12¾, Իզմիտ խանի 11-11½էն։

Գարի.— Տեղական սպառման համար 9¾-10¼էն ծախուեցաւ Րուժէլիի ապրանք։ Տէքիրտաղ յանձնելի Եւրոպայի համար գործ չեղաւ։ Գին անուանական 23-24 փր.։

Ալիւր.— Եկաւ 7800 պարկ։ Ծախուեցաւ 3000 պարկ Օտեսա 76-85էն, 400 պարկ Պուրկազ թիւ 2՝ 71-72էն, 2000 Վարնա թիւ 2՝ 74-75էն, հարման 67-68, գըրմա 63 64, Սամսոն-Սըմզա 2400 պարկ՝ Ա. տեսակ 67-68, Բ. տեսակ 62-63, Գ. տեսակ 58-59 զչ.։ Տեղական հարման Ա. տեսակ 67-68, Բ. տեսակ 63-65 զչ.։

Իւղ.— 82 83 զչ.։

Թեփ.— 12½ 13 փր.։

Թիֆթիք.— Շաբթուս ծախուեցաւ 1000 հակ, ընդհանրապէս նուրբ ապրանք։ Գարահիսար, Քէօթահիա, Էսկիշէհիր, Միխալըճ 21-22, Պէյբազար 20 20½, Եօզկատ 19-19½, Էնկիւրի, Զանկը 18 18½, մորթէ մկրատուած 16 16½ զչ.։

Բուրդ.— Գործ չեղաւ։ 3½ զչ.էն խնդրանք կայ, Իզմիտ յանձնելի։

Աֆիոն.— Ծախուեցաւ 8 սնտուկ Գարահիսարի ապրանք 130-135 զչ.էն։ Տեղական բերքերու կը սպասուի գինները ճշդուելու համար։

Քիմիէ.— Ծախուեցաւ 77 պարկ։ Ճերմակ 20¼ 20½, Պրուսա 18¼-18½, գորշն 13 13¼, ձալօ 6½ զչ.։

Շաքար.—Եկաւ 3200 և ծախուեցաւ 2000 պարկ։ Թրիէսթէ 83½-84, Ռուս 75½-76, Թէյի շաքար 88-89, սեպտ. կամ հոկտ.ին յանձնելի ալէվրա Թրիէսթէ 80-80½ զչ.։

Խաշխաշ.— Եկաւ 1100 և ծախուեցաւ 600 պարկ։ Գին 510-650 զչ.։ Գիները կ'իջնան Պրուկսէլոյ ևն. բերքերը առատ ըլլալուն հետեւանօք։

Քօլզա.— 35000 սնտուկ եկաւ։ Նաւամատոյց յանձնելի սնտուկով 19, առանց սնտուկի 17 զչ.։ Վաճառումը աննշան է։

Կլայէկ.— 950-960 զչ.։

Պղինձ.— Սենկափուր 10 զչ.։

Երկաթ.— Աննշան վաճառում եղաւ պելժիական ապրանք, 47 զչ.էն կենդինարը։

Մոմ.— Ֆաւրենիյէ 58½, ծակով 64, Ապոլլոն 50 զչ.։

Բրինձ.— Անգլ. 97-98, Ճաւոն 140-150 զչ., Րէզոն 43 փր.։

Կօսօվօ (Քէթէն Թոխումը).—Ծախուեցաւ 64-65 փր.էն ապրանք չեկաւ։

Եէքէբաշլի.— Ծախուեցաւ Եւրոպայի համար շոգենաւ յանձնելի 21-21½ փր.էն։

Տալը.— Տեղական սպառման համար 19-19½ փր.։ Եւրոպայի համար մաքսով 20-20½ փր.էն քիչ շատ գործ եղաւ։

Լաթքիա.— Ծախուեցաւ Սեւ ծով 90-95, Քէօսթէնճէ 100, Սելանիկ 180-190 զչ.։

Սիվաս.— Մախուեցաւ Անատոլու 37-38 փր., Փանարմա 48-50, Զանգ գոլէ 50-55 փր.։

Բոլու.—Մախուեցաւ 28 փրէն նոր աղուանք։

Մանչեսթըր.— Տեառկները ամբողջ են, գիները անփոփոխ, վաճառում աննշան։

«ՄՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Մ. Ն. Մաշոլեա.—Ստացանք բաժնեգինը։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ Թ. 25

Այս վաճառատան տէրը և հիմնադիրը՝ Արտակ Մօսիկեան՝ իր ազգայնական յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ իր այս ձեռնարկին մէջ։

Հրապարակին վրայ և ոչ մէկ վաճառատան մէջ նմանը չանսնուած վարպետ ձեռք մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հսկել հանդերձներու լաւ պատրաստութեան։ Գիներու մասին գաղափար մը այն ատեն միայն կրնալ է ունենալ մարդ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.—Մեր հաղուստը Հաճի Շահինի վաճառատանէն առնենք։ =Ո՞ւր, ո՞վ պէտք ըլլէ 69 ոտք սանդուղներէ վեր։ Ո՞վ պէտք յոգնի մինչեւ հոն։—Ի՞նչ, չէ՞ք գիտեր, ալ նոր խմացաւ Թէժան Շահին՝ խանին վերնայարկէն վար իջաւ իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար, և այժմ կը գտնուի Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ Թիւ 25 վաճառատունը։ Մարդը՝ ամեն հագուստ ծախելու հիւանդութենէն բռնուած՝ չհամարձակեցաւ ուրիշներու նման սուղ և ծանր վարձքերու քէառն տակ մտնել։ Երկու տարի ամեն վաճառատուն փնտռեց, փնտռեց, փնտռեց և վերջապէս գտա՜ւ....։ Հետեւաբար յաճախորդները թէ դիւրաւ պէտք գտնեն զինքը և թէ միեւնոյն ատեն գիներով հագուստ պէտք հագնին։ Անշուշտ գիտէք թէ հրապարակին վրայ միայն Հաճի Շահինն է որ ընկեր չունի, և ատոր ծախելուն մեծ պատճառը սա է որ չահածը ընկերներուն մէջ չի բաժներ։ Զինքը ճանչցող և իրեն համակրողները գիտեն որ անձնական ծախքը այնքան չափաւոր է որ գոհ սրտով Ալլահ պէրէքէթ վէրսին կ՚ըսէ, և փառք կուտայ....։

Ուրեմն երթանք Հաճի Շահինէն առնենք մեր հագուստը և մեր բարեկամաց ալ յանձնարարենք։

Կիրակի օրերը բաց է վաճառատունը։— Մէկ Թիւը 2 ղրշ.—Նորոգութեան աչխատութիւնները ձրի։

ՏՈՔԹ. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Մանկաբարձ, և մանաւանդ թոքերու հիւանդութիւններու մասնագէտ

Սոյն բժիշկը, որ երկար տարիներ Պոլսոյ մէջ ճարտարապէս իր արհեստը ի գործ դրած և ապա մէկ քանի տարիներ ալ Բարիզի մէջ մասնագիտական ուսումներով զբաղած է, կը գտնուի Բերա Մէջիթեա-Պոյրամ փողոց 29 Թիւ տունը։

Իրեն մասնագիտութիւն ընտրած է ծննդաբերութիւնը, և բժշկութեան էն վերջին և կատարեալ մեթոդներուն համաձայն կը բուժէ կիներու արգանդի և զանազան չղային հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ ուրիշ հիւանդութիւններ յաջողապէս կը բուժէ ելեկտրականութեամբ նորագոյն մեթոդով, մինչեւ իսկ չառ պարագաներու մէջ ապաւելով հիւանդը սոյն միջոցաւ ... գործողութեան մը պէտքէն։

Ռէօնթկէնեան հրաշալի ճառագայթներով կը քննէ, կը գտնէ դիպուածով կլլուած կամ ո և է կերպով մարմնոյն մէջ մտած դրամ, գնդակ, ասեղ են., ինչպէս նաեւ կոտրած կամ անզէն խախտած ոսկորները, սառմաքար, ազիքներու և երիկամունքներուն մէջ գոյացած քարերը կամ ուռերը, և վերջապէս սրտին և թոքերուն մէջ գոյացած հիւանդութիւնները, հիւծախտին զանազան աստիճանները, և տեսնել մը՝ հիւծախտի ենթարկուելէն առաջ՝ դէպի այդ հիւանդութիւնը հակամիտութիւն ունենալը կամ ոչ։ Այս բոլորը կը ցուցնէ (radioscopie) այցելուին. և ի պահանջել հարկին տառնց լուսանկարն ալ հանելով (radiographie) յաճախորդին կուտայ իբրեւ մուրհակ։

Տքթ. Չիլինկիրեան ամէն օր կէս օրէն վերջը հիւանդ կ՚ընդունի իր տունը, և հինգշաբթի օրերն ալ նոյն ժամուն ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 30—25

ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1824ԻՆ

Դրամագլուխ և կուտակուած դրամ 2,605,300 Անգ. ոսկի | Տարեկան եկամուտ 400,000 Անգ. ոսկի

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ. ԳՕՅԷՆՔ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Ընդհանուր պաշտօնատարութեան համար դիմել Ղալաթիա, Օսմ. Պանքա Մերքէզ, ...

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Թիւ 71, Ցախմաքճըլար խան, Օսմ. Պանքային մօտ.

Արեւելեան Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ, Պատուաւոր ...

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Դպրոցի ֆէր՛ը.—Նախակրթարանի, ազ երկու սեռի ազոց ընթերցման համար։

1. Նախապատրաստական տարի էջ 128 գին 3 ղշ.
2. Ա. տարի աղջկանց համար » 4 »

Նշանաւոր հեղինակաց գործերուն հետեւողութեամբ, Ա. Դ. Ն. գոռ ու ամէն բառ բացատրուած։ Ուսուցիչին և աշակերտին գործը հաւասարապէս դիւրացուցուած է։ Շահեկան, հրահանգիչ նիւթեր, բարոյախօսներ, առակներ, են.։ Տպագրութիւն նոր գործերով, լաւ Թուղթ և փոխան կազմ. Դպրոցի և գոլէճի պաս. տնօրէնները մէյմէկ օրինակ ձրի պիտի ստանան գրաւոր դիմելով։ Երկու մասին փոստի ծախք 2 ղհ.։ Նախապատրաստական Տարին իսկոյն կը զրկուի, և Աղջկանց Ա. տարին յիւրէ յուլիսի։

Դպրոցաց համար զեղչուցիչ զեղչ։

Հասցէ.—Կեդրոնական Գրատուն (Ջ. Թոփուզեան)։ Կ. Պոլիս, Ջագալօղլը, 64։ 25—9

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան

Թօփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը, որ հանդերձեղէնաց վաճառատուններուն էն հինը և էն նշանաւորն եղած է, բնաւ իր անունն և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը Գ. Էրմէնեան վաճառական գործառնութեանց մէջ տ՚ լ աւելի կանոնաւորութիւն մացուցած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թօփալեան խանի չըջակաները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղինաց վաճառատուները Գ. Էրմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին գիտել Թօփալեան խանի վաճառատունը։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	14,409,089.10.1	» »
1899ի հասոյթը	3,073,226.13.11	» »

NORTHERN INSURANCE COMP.
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,509,273	» »
1899ի հասոյթը	1,187,296	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովութիւններ կ՚ընդունին չենքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ, ԵՒ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈՐ ԵՒԻՑԷ ԱՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ։
ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՏԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ
Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՉՈՐՍ ՄԻԼԻՈՆ Անգլիական ոսկին կ՚անցնի։

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
MARITIME INSURANCE Co.
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ 110,000

Այս ընկերութիւնն եւս շոգենաւաց եւ առագաստանաւաց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամածրարներն ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ ... ենթարկուած ինչքերը խիստ չափաւոր և օգտակար պայմաններով կ՚ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Ե. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— ՂԱԼԱԹԻԱ ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ ՓԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 22

ՈՒՆԻՈՆ
ՀՐԴԵՀ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828 - 1829ԻՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հատուցած վնաս	240 միլ. Ֆր.
1899ին գանձուած ապահովագին	$19^{1}/_{2}$ » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	105 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	18 միլիառ Ֆր.

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս՝	99 միլ. Ֆր.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	253 » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	150 » »

որ ընթացիկ ապահովագրութիւններու գումարին հետ կը համեմատի 60% ինչ որ «ՈՒՆԻՈՆ»ի ապահովագրեալներուն մեծ երաշխաւորութիւն մը կուտայ, ՈՐՈՒ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՈՒՐԻՇ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար զեղչուած գիներով մասնաւոր սակացոյց։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոեւէ ընկերութեան պայմանները։ չհաբաթիններու տարուէ տարի անմիջական վճարումը, որով «ՈՒՆԻՈՆ»ի ապահովագրուողները ՋԵՐՄ են այն վնասներէն զոր ... կ՚ենթարկուին միշտ այն անձերը որ շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐՏ ԵՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ՚ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի տնօրէնութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը, Թահթալըրուն խանը։ Գործ.ք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

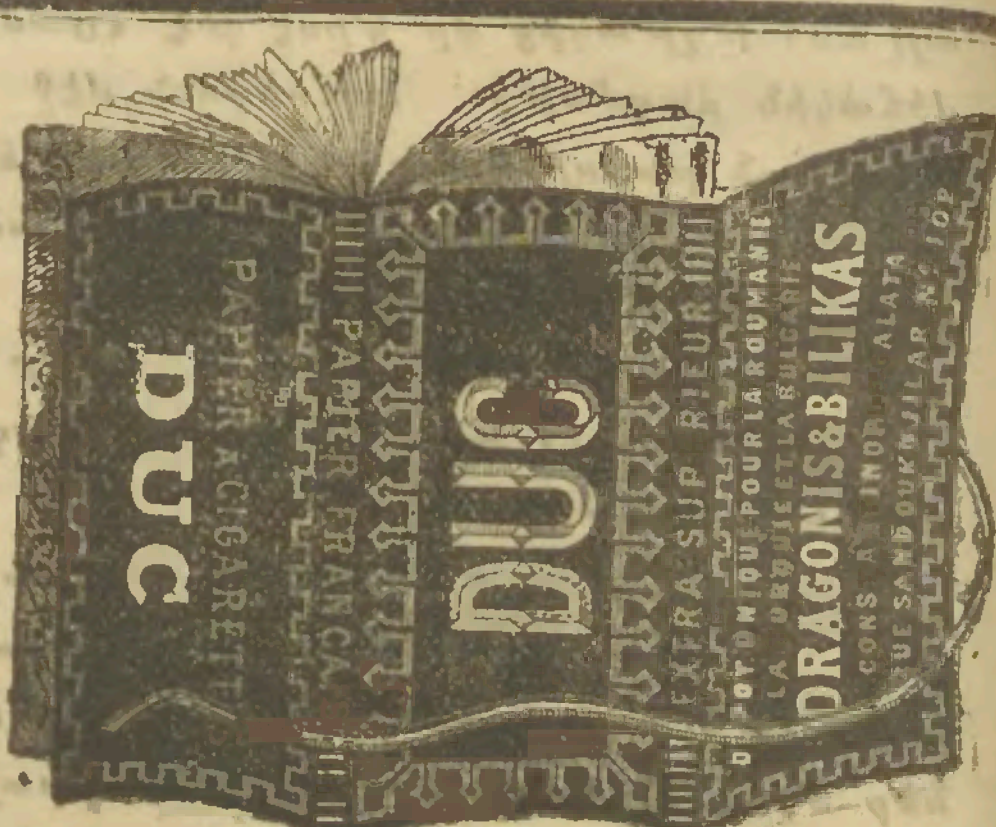
Հատուցուած վնասներու գումարը	անգլ. ոսկի 6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» » 1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» » 410,000
Հրապարակիս ծանօթ ֆրանս. և ենգլ. ընկերութեանց վճարեալ դրամագլուխը	100,000էն աւելի չէ)

ՈՒԷՍԹԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ՚ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան. ԳԱՐՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէգաբու, Անանիադի խան Թիւ 20-21-22։

Գաւառաց մէջ գործակալներ և պաշտօնատար գործակալութիւններ կը փնտռուին։

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ ֆրանս. եւ գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսթըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ՚ընծայէ իր մրցակիցներուն վրայ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԱԳԻԿ ԹՈՒՂԹԵՐ ... ԴՈՒՔ ԴՐԱԳՈՆԻՍ ... 32—5

ՕՃԱՌԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՏՔԹ. ՄԻՑՈԹԱՔԻ
ՀԱՆԵԱ (ԿՐԵՏԷ)

Կրետէ կղզիին Հանեա քաղաքին մէջ գտնուած մեր հինաւուրց օճառի գործարանը, որ խիստ ծանօթ է իր արտադրած օճառներովը, այս անգամ վերսկսած է իր գործառնութիւնները, որոնք պահ մը դադրած էին Եւրոպական վերջին դրութիւններով գործարանս կատարելագործելու համար։

Անոնք որ կը փափաքին իր գործարանին անմրցելի և ընտիր օճառներէն գործածել Թող դիմեն Ղալաթիա, Սելանիկ Խան Թիւ 4 վաճառական-յանձնակատար Գ. Տիմիթրի Բոդոսակիի, զոր մեր միակ ներկայացուցիչը ըրած ենք Կ. Պոլսոյ և շրջականներուն համար։

Գործարանատէր
Բ. Թ. ՄԻՑՈԹԱՔԻ
Հանեա, 18 ապրիլ 1901 6—6

Վ. Մ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Ներողայէ վերադարձած ըլլալով, իր կեդրոնական դարմանատունը հաստատած է Բերա, Մեծ-Փողոց, Սիթէ տ՚Ալեբ Թիւ 3 ապարթըմանը, ուր հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր ժամը $4^{1}/_{2}$-11 (Ը. Թ.)։ Գչ. Եչ. և Շբ. առաւօտները մինչեւ ժամը 4 կը գտնուի ի Գում-Գաբու Զարիֆեան դեղարանը։ Իսկ Բչ. Դչ. և Ուր. առաւօտները, ըստ սովորականին, Սկիւտար, Իճատիյէ, Սէթ-Պաշի փողոց Թիւ 2։

Ծանօթ.—Եչ. առաւօտները Գում-Գաբուի մէջ աղքատաց ձրի։ 20—16

ՖԷՊՈՒՍ հանրածանօթ լուսանկարչատունը (Բ. Թարգուլ և Ա. Գավճեան) այս անգամ իր նախորդ տեղէն փոխադրուած է Պօն Մառշէին դիմացը, Ալլահվէրտի բնակարանին քով գտնուած նոր շէնքը։ Ֆէպուս լուսանկարչատունը այս նոր շէնքին մէջ կ՚արժէ անգամ մը տեսնել, որովհետեւ ոչ թէ լուսանկարչատուն այլ Արեւելեան թանգարան մը դարձած է։

«ՄՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (137)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՈՃԻՐԸ

ՄԱՍՆ Բ.
ՍԻՐՈՅ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

Ժ.
ՎԻԼՖՈՒՎՐԷԺ ԿԸ ԼՈՒԾԷ

Մոլաքէն իր երկու ընկերներուն մէյ մէկ կողին առաւ և սրտի առնող սանդուղին գլուխը հաւաքուած զանազան առարկաները, փայտերը են., սկսաւ կոտրտել վար իջնելու համար։ Երբ անցք մը կարելի եղաւ բանալ, Մոլաքէն վար վազեց։

Նեփթիւնի մէջ հրդեհը ձգողն էր Բեէռ Ժիւռաթիւ, որ դուքսին ըսած էր.

—Պարոն, ամէն բան կորսուած է, ուստի պէտք է գոնէ ապստամբներէն վրէժ լուծել։ Մի՛ կարծէք որ դուք կրնաք ազատուիլ, հետեւաբար մեզ վճռականից եղէք։

Դուքսը և երկու ժիւռաթիւները սրտահին մէջ հանդարտութեամբ կեցած մահուան կը սպասէին այսպէս, երբ Մոլաքէն սրահէն ներս խուժելով գոչեց.

—Վե՛ր ելէք, վե՛ր ելէք, ապստամբները նաւը կը լքեն, պէտք է փախչի՛լ...։

Հօրաս դուքսը և ժիւռաթիւները մեքենաբար վեր ելան։ Նեփթիւնի բոլոր նաւակները արդէն ծովը իջուցուած և նաւաստիներով լեցուած էին և կամրջակին վրայ միայն Լըհու մնացած էր, որ իր կարգին ցատկեց մեծ նաւակին մէջ։

Պահ մը եւաքը նաւակները հեռացած էին, և այդ ընդարձակ ովկիանոսին մէջ, հրդեհին և ծովուն միջեւ կորսուած մնացեր էին Վիլֆռա դուքսը, ժիւռաթիւ եղբայրները, Մոլաքէն, նաւաղապետ Վիթթա և Շող։

—Ա՜հ, թշուառականնե՛րը, մռմռաց Վիթթա։

Հրդեհը, որ պահ մը ակերացած էր, կատաղութեամբ վերսկսաւ, և մասանմերքէն վեր շուլլուող բոցերը երկայն օձերու նման նաւուն կամրջակին վրայ կը սողային լափլիզելով իրենց ճամբուն վրայ գտնուած ամէն բան։

—Ճար մը միայն կայ, գոչեց Մոլաքէն, լա՞սա մը շինենք։

Եւ ամէնքն ալ գործի սկսան։ Միայն ժիւռաթիւ եղբայրները, երբ թէ իրենք ալ մեռնելու դատապարտուած չէին, թեւերնին խաչաձեւ կեցած անտարբերութեամբ կը դիտէին կործիր բոցերը։

Նոյն պահուն Մոլաքէն Հօրաս դուքսին մօտեցաւ, որ նաւաղներուն հետ լաստին շինութեան կ՚աշխատէր, և ըսաւ.

—Պ. Դուքս, բա՛ռ մը....։

Եւ ցած ձայնով սկսաւ պատմել անոր Պ. ալ Վիլֆռաէի ըրած փորձերը և Միեռկի ու Նեփթիւնի միջեւ անցած դարձածը։

Դուքսը որ խորին յուզմամբ մտիկ ըրած էր այս պատմութիւնը, գլուխը ցնցելով պատասխանեց.

—Աւա՜ղ որ պարապը գացին այդքան աշխատանք, քանի որ հիմա պիտի մեռնինք։

—Այո՛, Պ. դուքս, սակայն անմահութիւն է առանց դիմադրելու մեռնիլը։ Կը տեսնէ՞ք ծովը, քամահած կնոջ մը կը նմանի, որ երբեմն անձնատուր կ՚ըլլայ և երբեմն ալ կը մերժէ։ Հետեւաբար միշտ առաջնահաճոյքին համաձայն չարժելու է։

Այս խօսակցութիւնը տեղի ունեցած ատեն միւս կողմէ լաստին շինութիւնները փութով յառաջ կը տարուէր։ Նաւաղապետ Վիթթա նոյն իսկ սանդղասարիճանները քակել տալով լաստին շինութեան կը գործածէր։

Նեփթիւնի յետսակողմը այժմ ամբողջովին բոցերու մէջ էր, ժամանակ չկա՛ր։ Վերջապէս լաստը ծովը իջուցուեցաւ։

—Լա՛ստը, լա՛ստը, գոչեց նաւաղապետը և ժիւռաթիւներուն դառնալով յարեց. պարոններ, չուա իջէք։

Բեէռ և Կաստոն, որոնք կայմին կրթնած հանդարտօրէն կը ծխէին, առանց տեղերնէն չարժելու պատասխանեցին.

—Մենք հոս պիտի մնանք։

—Կատակի ատեն չէ, չո՛ւռ ըրէք, հրամայեց նաւաղապետը որ հրամանատարութիւնը ձեռք առած էր։

—Դուք աղատեցէք ինքզինքնիդ, Կաստոն և ես հոս պիտի մնանք, ըսաւ նորէն Բեէռ։

Վիթթա երկու նաւաստիները իր մօտ կանչեց և ցած ձայնով բաներ մը ըսաւ անոնց։ Եւ ակնթարթի մը մէջ երբոր մեկէն ժիւռաթիւներու վրայ յարձակեցան, և ձեռքերնին ոտքերնին լաւ մը կապեցին և լաստին վրայ իջեցուցին։ Ետոյ Հօրաս դուքսը իջաւ, ուրկէ ետքը իջան նաեւ Շող և Մոլաքէն։ Իսկ նաւաղապետ Վիթթա նաւուն մէջ կեցած, չուանով մը լաստին կ՚իջեցնէր զանազան ուտելիք, ջուր, գինի են., որպէս զի անօթութենէ չմեռնին։

Երբ ամէն բան կարգադրուեցաւ, Վիթթա ալ վար իջնելով հրամայեց լաստը նաւուն կապող պարանները կտրել։

Մոլաքէն զմելիով մը պարանները կտրեց և լաստը յամրաբար հեռացաւ անկէ։ Վառարան մը դար ձած աղաղաւանաւէն, մինչ Մոլաքէ և ծովագնացական երգ մը կը մռլտար։

Նեփթ., այդ գեղեցիկ առագաստանաւը այժմ բոցեր և անհունին կոյտ մը եղած էր։ Ամբողջ եր կինքը կարմիր հրդեհած էր։ Բոցերը որ են լափելու վրայ էին կայմերը ու առագաստները։

Ցանկ մը թ պայթիւն մը լսուեցաւ։ Առագաստանաւին երկու կողերը բացուեցան, ջուրը ներս խուժեց և անհելի կռիւ մը սկսաւ կրակին և ջուրին միջեւ։ Նաւուն կամրջակը բոցերէն ողողուեցաւ և խոյծաղանով ծծփուած կայմերը սկսան հորձանիլ, օդին մէջ անհամար կայծեր արձակելով։

(Շարունակելի)

Թարգմ. ՊՕՂ ԱՆ ՊԱՐԻՄԱՌԵԱՆ